

בעזרת השם יתברך

וועד העירוב

156 - 2 עמודים

תשובת אגרות משה

בענין לא תתגודדו"..."
ולכן בניו יארק וברוקלין
וכד' שכל המנהגים מכל
העולם איתנהו ואם כן
לא שייך מחלוקת,
שידוע זה לכל שיש
בכאן כמה מנהגים..."
לענין נישואין בימי
הספירה. או"ח קנ"ט

סימן קנב

דבר הנישואין בימי הספירה ככאן נא יארק וברוקלין

י"ח אדר תשי"ח.

מע"כ ירידי הרה"ג ר' יהושע אפעלבוים שליט"א
שיא ועד הרבנים דפלעטבוש ולכל החברים הרבנים
החשובים מועה"ר שליט"א.

דבר הנישואין בימי הספירה ככאן נא יארק וברוקלין שנתקבצו אנשים מכל המקומות

שר היו המנהגים משונים שבצעם יש לכל אחר
לעשות כמנהג המקום שבא משם משום דהוי כשני
ליד בעיר אחת שליכא משום לא התגדרו וגם מזרבה
מקומות נשכחו מנהגם הרוצים בתר"ה לידע דעת
עניה איך להתנהג.

הנהגה פשינו בענין זה הרבה מנהגים חלוקים
המתבר בס"י חצי"ג סעי' ב' כתב שאין להסתפר
עד ליד בבקר. ויש נוהגין כפי שמשמע ברמ"א
שלא להסתפר רק עד ל"ג בבקר. ויש נוהגין להסתפר
עד אחר ר"ח אייר ואח"כ אין מסתפרין עד ערב
שבועות חוץ מל"ג בעומר כדאיחא ברמ"א סעי'
ג' ובמג"א סק"ה. ויש שמסתפרין עד א' ר"ח אייר
האחרון מא' דר"ח אייר עד ראשון של ימי הגבלה
בבקר כדאיחא ברמ"א. ויש שהיו אוסרין מאחר
אסרו תג דפסח עד ר"ח אייר ומסתפרין בב' ימים
דר"ח אייר ובל"ג בעומר ושאר ימי חודש אייר
אוסרין ומסתפרין מר"ח סיון ואילך כדאיחא במ"ב
סיק ט"ו מסדור דרך העדים. ויש שאסרו כל הימים
ממסח עד שבועות לכד ימי ר"ח דאייר וסיון כדאיחא
במ"א שם. והנה טעם שני מנהגים ראשונים שהוא
עד ליד בבקר או רק עד ל"ג בבקר הוא שסביר
תרוויחה דאסור להסתפר עד יום שפסקו מלמות
אבל פליגי מהי פסקו דהחפזר טובב שפסקו ביום
ליד משום שמתו עד מיום העצרת שהוא ט"ו יום
קודם צאת נשאר יום ומקצת יום ליד ככולו
כדאיחא בב"י ובב"ח ובבאורי הגר"א סק"ה. והסוברין
דדק עד ל"ג בבקר סוברין שפסקו ביום ל"ג כדאיחא
בבאורי הגר"א סק"ט על זה שכתב הרמ"א שבוים
ל"ג בעומר מרבין במדינות אלו קצת סמוחה שהמקור
לה מסוף העניית מחמשה עשר באב שפרמ"ב בו
סמחה משום שפסקו מתי מדבר נמצא דטעם שני
המנהגים שזה שהוא שאסרו כל הימים שמתו. וכן
הוא טעם מנהג האחרון שאסרו כל הימים לכד מר"ח
שג"כ אוסר הימים שמתו בהם אבל סובר שמתו

כל הימים שמימי הספירה אבל לא בהימים שאין
אוסרים בהם תחנן מדינא שהם ז' ימי הפסח
וששה שבתות ושלושה ימי ר"ח דאייר וסיון ולכן
אוסרין כל הימים לכד מר"ח. אבל טעם שלושה
המנהגים האחרים הוא שאין מדקרקין לאסור כל
הימים שמתו בהם אלא מאחר שמתו רק בל"ג יום
דכשנמנכין ז' ימי הפסח וששה שבתות ושלושה ימי
ר"ח שהם ט"ו יום נשאר ל"ג יום וכנגד זה נהגו
לפנות ל"ג ימים אפי' עם השבתות דימי הספירה
להתאבל קצת וממילא יש ימים שרשארין להתספר
בתוך אבל יש שהתחילו לפנות מאחר ר"ח אייר שיש
כ"ח מאייר ה' מסיון שהם ל"ג שאסרו ויש שהתחילו
לפנות מא' דר"ח אייר שהם ל' מאייר וג' מסיון
שהם ל"ג שאסרו ורוץ מל"ג בעומר שהתירו מאיזה
טעם אחר משום שהוא הלולא דרשב"י כדאיחא
בעט"ו ויש שמונין בהפסקות שהוא מאחר א"ח
פסח עד א' דר"ח אייר שהם ששה ימים וכל אייר
לכד מר"ח ול"ג בעומר שהם כ"ו ימים והרי הם
ל"ג שלימים ולכן מתירין מר"ח סיון. (ותמוה מאד
מש"כ בשער הציון על מנהג זה באות ז"ב שלא
ידע בברוד מאין מצא המנהג להקל ביום ב' של
סיון. הא איכא ל"ג שלימים אפי' אם מסתפרין בא"ח
פסח וגם הם שלימים שלא מקילין לומר ביום אחד
מתן מקצת ככולו ואפי' אם ניטא שהיו מסתפרין גם
בער"ח סיון מטעם מקצת היום ככולו או שהיו
מסתפרין גם ביום ל"ב בעומר לפת ערב כדי לעשות
ביום אחד מקצת חיום ככולו גמי לא נגרע ממספר
הל"ג יום מלשני המנהגים האחרים ואם ממחירין
להיות ל"ג שלימים הוא עוד עדיף ואם לא היו
מסתפרין גם באח"כ תרי הם ל"ג יום הי"ל להקשות
לאידך ניטא ואיך מקשה להיפוך וצ"ע בסוגיה שהצ"ע).

הנהגה לדינא מנהג המתבר הוכרע לדינא
במקומותינו דלא כמותו לענין יום הל"ג בעומר שהרי
אין אנו אוסרים בו תחנן ומרבים בו קצת שמתה
כברמ"א וכמדומני שעתה בכל העולם אפי' הספרדים
נוהגין בו שמתה. וכן המנהג דאוסרין בכל הימים
לכד מר"ח כתב המג"א מדהשמיט הרמ"א זה ש"מ
שלא ס"ל הכי ונשאר לנו רק המנהג שאוסרין רק
עד ל"ג בקר ואח"כ מתירין ושלושה מנהגים האחרים
שמשונים בחשבון הל"ג ימים איזה לאיסרם. ולכן
אמינא דבר חדש ששלושה המנהגים הם נחשבין
למנהג אחד דעיקר המנהג הוא שצריך להתאבל
ל"ג ימים עם השבתות שביניהם ואין חלוק איזו
ל"ג ימים מאלו הני' מנהגים ורשארין לשנות ממנהג
זה לחשבון הל"ג יום למנהג אחר מהם אך שיהיה
באופן שכל בני העיר ינהגו כן מפני המחלוקת ולא

משום לא התגוררו כיון שכל ג' המנהגים הם מדין אחד ורק המנהג דרק ער ל"ג הוא מנהג אחר ויהיה אסור לשנותו ככל דין מנהג וכוזו כתב הרמ"א שאיכא משום לא התגוררו. שהוא שאחיים ינהגו במנהג המחבר ואחיים כהמנהג לחשבון הליג ימים אבל ג' המנהגים שכולם הם בחשבון הליג ימים ליכא משום לא התגוררו רק משום טעם מחלוקת יש לאסור. ולכן בנוא יארק וברוקלין וכדומה שכל המנהגים מכל העולם איתגחו וא"כ לא שייך מחלוקת שידוע זה לכל שיש בבאן כמה מנהגים יכול כל אחד לשנות מליג אלו לליג אחרים אך לא בשנת אחת שאו תרי לא יהיה לו חשבון ליג אבל אין רשאין לשנות ממנהג חשבון ליג ימים ולאסור עד ליג ולהתיר מליג ואילך שהוא מנהג מטעם אחר.

אבל זהו לשיטת הגר"א דלהב"ח גם אלו שנוהגין רק עד ליג בקר ומשם ואילך מתירין אינו משום שסבירי דמסקו מלמות ביום ליג אלא דסבירי ב"כ כטעם תתוס' שמתו בכל הימים לבד המיו ימים שאין אמרים בהם חתנן מדינא רק שעושינו הוכר לאבלות לג ימים מאד דספירה עד ליג והשבינו גם ימי הפסח בכלל ונמצא דגם מנהג זה דעד ליג בקר הוא מנהג מדין אחד עם שלשה המנהגים וא"כ יכולין לשנות למה שבארתי גם למנהג זה וכיון שברבירים אלו הולכין להקל כדאימא בחיי סק"ב יש מקום להקל לשנות גם למנהג זה כלשיטת הבה"ח אף שלשיטת הגר"א יש לאסור מלשנות למנהג זה.

הנה מסתבר לע"ד שאין להתשיב תרתי דסתרי מתספורת לנישואין. דנישואין של בחור שהתיר לישא אף בימי אבלו משום פורד וכן למי שיש לו בנים קטנים. ודאי אם לא היה מנהג מיוחד לאסור מלישא בימי הספירה לא היינו למדין מאיסור הספירות ואי למי שקיים מצות פורד ובניו גדולים נמי עכ"ש יש מצוה בנישואין ולא היינו למדין מאיסור הספירות. ולכן אף שנהגו גם לאסור נישואין אין להתשיב תרתי דסתרי מתספורת לנישואין היות שייך להנהיג באיזה מקום היתר לנישואין כשצרכין עד אחר ר"ח אייר או להתיר מר"ח סיון ולאסור הספירות בימים אלו. ומצאתי מפורש כן בתת"ס חלק א"ר סימן קמ"ב דמתספורת לנישואין אין סתירה זליא וליכא משום לא התגוררו ומטעם זה מתיר בעיר קטנה שלא יזרמן בשנה זו עד חתונה בימי הספירה שיהיה סתירה לחתונה זו ואף במקומו פרעשבורג שהיתה עיר גדולה לא היו מקפידין תחלה והיו מתירין בנישואין אף שככל שנה היה תרתי דסתרי עד שבא הגאון ר' משולם והנהיג לאסור

עיי"ש. וטעם שהתירו נראה דכיון שבנישואין לאיש זה לא יהיה סתירה בנישואין אחרים ומתספורת לא נחשב סתירה ומצד מנהג העיר הרי כל המנהגים מושבון הליג ימים שוין ולא נחשב שינוי ולא איסור לא התגוררות משום דעיקר המנהג הוא חשבון ליג ימים בכל אופן שהם כדבארתי ולמחלוקת נמי לא חששו שהכל יכינו חלוק בין נישואין לתספורת ולא יאמרו שחולק על כולנו. אך מ"מ אסור זה הגאון ר' משולם משום שעכ"פ נמצא שבוער ליכא איסור לנישואין אלא כ"ט יום. וא"כ לא שייך זה אלא בעיר שכולם זקוקים רק לרב אחד ותצריך לעשות מצד העיר זמן אחד שלא יהיה מצד הקהלה ותצריך תרתי דסתרי אבל בעיר כגווא יארק וברוקלין שנקבצו משם מכל המקומות ואין צורך מצד העיר לעשות מנהג אחד דהרי יש תרי הרבה ב"ד לכן אף לתגאון ר' משולם משגיגין רק על איש זה וכיון שאצלו ליכא תרתי דסתרי בנישואין יש להתיר בכל הימים שיש מנהג להתיר באחד משלשה המנהגים להגר"א ולהב"ח יש להתיר אף מליג בעומר ואילך כדבארתי.

ולשון התת"ס משמע שלא ברור לו איסור הגאון ר' משולם שכתב והרי קמן דעד הגאון הקילו פה בנישואין אפילו בתרתי דסתרי אהדי וכן בכמה דרוב מקומות ובתספורת התמירו עיי"ש חזינן מלשון זה דלא ברור לו לדינא כאיסור של הגאון ר' משולם כיון שכתב שרוב מקומות לא סבירי כותיה ולכן אפשר שגם הגאון ר' משולם תיקו בעירו רק לחומרא בעלמא. ולכן ודאי שבנוא יארק וברוקלין וכדומה שנקבצו שם מכל המקומות אין מקום להחמיר כלל.

הנה התת"ס שם בתחלה כתב אלא לפי"ז לא יהיה המסדר קידושין או אחד מבני החופה מאותן שהיו בחופה אחרת בזו השנה באופן שהוא תרתי דסתרי אף לא בעיר אחרת עיי"ש. והוא תמוה דודאי המסדר קידושין וכל הקרואים רשאים להיות בחופה של מנהג המחבר ובחופה של מנהג הרמ"א כי אין האיסור על הקרואין השמחים בנישואין. דהא עושין סעודת נישואין בכל ז' הימים בשנשא בריה אייר ובליג בעומר אף שהו בימי הספירה ונהי שעל התתן והכלה אין לאסור משום שהוא יר"ט שלהם ואיכא חיוב שמחה אבל על האחרים שאינו יר"ט שלהם וליכא עליהם חיוב שמחה איך שמחים בסעודות נישואין בימי הספירה אלא ודאי שהאיסור הוא רק על חתנן והכלה לבד וכשהו מתירין ליכא ממילא שום איסור על המסדר קידושין והקרואים. ומשמע שאף בעבר נשאו שרשאין הקרואים לשמח עמו דהא אימא בש"ע סעי' א' שאם קמץ וכנס שאין